

Zadeva C-392/21

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

24. junij 2021

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel Cluj (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

12. april 2021

Pritožnik in tožeča stranka:

TJ

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku in tožena stranka:

Inspectoratul General pentru Imigrări

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožba, ki jo je pritožnik in tožeča stranka T. J. vložil zoper sodbo Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju), izdano v upravnem in davčnem sporu v zvezi z redno zaposlenimi javnimi uslužbenci med to osebo in nasprotno stranko v pritožbenem postopku in toženo stranko Inspectoratul General pentru Imigrări (romunski generalni inšpektorat za priseljevanje).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

V skladu s členom 267 PDEU se prosi za razlago člena 9 Direktive Sveta 90/270/EGS z dne 29. maja 1990 o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za delo s slikovnimi zasloni

Vprašanja za predhodno odločanje

1) Ali je treba pojem „posebni korekcijski pripomočki“ iz člena 9 Direktive Sveta 90/270/EGS z dne 29. maja 1990 o minimalnih varnostnih in zdravstvenih

zahtevah za delo s slikovnimi zasloni razlagati tako, da ne more vključevati korekcijskih očal?

2) Ali je treba izraz „posebni korekcijski pripomočki“ iz člena 9 Direktive Sveta 90/270/EGS razumeti le kot napravo, ki se uporablja izključno na delovnem mestu/pri izpolnjevanju delovnih obveznosti?

3) Ali se obveznost iz člena 9 Direktive Sveta 90/270/EGS o zagotovitvi posebnih korekcijskih pripomočkov nanaša samo na nakup pripomočka s strani delodajalca ali jo je mogoče razlagati širše, tj. tudi tako, da delodajalec krije potrebne stroške, ki jih ima delavec s pridobitvijo pripomočka?

4) Ali je s členom 9 Direktive Sveta 90/270/EGS združljivo, če delodajalec te stroške krije s splošnim povišanjem plače, ki se stalno izplačuje kot „povišanje zaradi posebno težkih delovnih pogojev“.

Navedene določbe prava Unije

Direktiva Sveta 90/270/EGS z dne 29. maja 1990 o minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtevah za delo s slikovnimi zasloni, člen 9

Navajane nacionalne določbe

Hotărârea Guvernului nr. 1028/2006, privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare (uredba vlade št. 1028/2006 o določitvi minimalnih varnostnih in zdravstvenih zahtev za delo s slikovnimi zasloni; v nadaljevanju: „Uredba“), s katerim je bila Direktiva 90/270 prenesena v romunsko nacionalno zakonodajo

„Člen 12

Delavci so upravičeni do ustreznega pregleda oči in vida, ki ga opravi ustrezno usposobljena oseba:

- a) pred začetkom dela s slikovnim zaslonom, v okviru zdravniškega pregleda ob zaposlitvi;
- b) v nadaljevanju v rednih časovnih intervalih;
- c) in če se pojavijo težave z vidom, ki bi lahko bile posledica dela s slikovnim zaslonom.

Člen 13

Delavci so upravičeni do specialističnega pregleda, če rezultati pregleda iz člena 12 pokažejo, da je to potrebno.

Člen 14

Če rezultati pregleda iz člena 12 ali pregleda iz člena 13 pokažejo, da so potrebni posebni korekcijski pripomočki, in če običajnih korekcijskih pripomočkov ni mogoče uporabiti, je treba delavcu zagotoviti posebne korekcijske pripomočke, ki ustrezajo delu, ki ga opravlja.

Člen 15

Zaradi ukrepov, sprejetih na podlagi členov od 12 do 14, za delavce v nobenem primeru ne smejo nastati dodatna finančna bremena“.

Legea nr. 319/2006, privind securitatea și sănătatea în muncă (romunski zakon št. 319/2006 o varnosti in zdravju pri delu), ki v členu 5(j) določa, da „osebna zaščitna oprema“ pomeni „vsako opremo, ki jo delavec nosi ali uporablja za zaščito pred enim ali več tveganji, ki lahko ogrozijo njegovo varnost in zdravje pri delu, ter vsak dodatni ali pomožni element, namenjen za doseganje tega cilja“.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka TJ je pri Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju) 19. junija 2020 vložila tožbo zoper toženo stranko Inspectoratul General pentru Imigrări (generalni inšpektorat za priseljevanje), s katero je sodišču predlagala, naj toženi stranki naloži plačilo zneska 2629 romunskih levov (RON), ki ustreza protivrednosti posebnega pripomočka za korekcijo vida in računov na naročilnico za strošek očal, leč, okvirjev in opravljenega dela.
- 2 Tožeča stranka je navedla, da je zaposlena pri generalnem inšpektoratu za priseljevanje, službi za priseljevanje okrožja Cluj, in da je morala zaradi izvajanja svojih nalog delo opravljati s slikovnimi zasloni z naslednjimi dodatnimi dejavniki tveganja: prekinjena osvetlitev, pomanjkanje naravne svetlobe, prekomerna nevropsihološka obremenitev in zmanjšana ostrina vida.
- 3 Tožeča stranka je trdila, da so vse te okoliščine povzročile občutno poslabšanje njenega vida, zaradi česar je morala na priporočilo zdravnika specialista zamenjati predpisana očala zaradi spremembe dioptrije in diagnoze nizke daljnovidnosti in presbiopije.
- 4 Tožeča stranka je navedla, da teh stroškov ne more kriti nacionalni sistem socialne varnosti, vendar je bila z Uredbo št. 1028/2006 v nacionalno zakonodajo prenesena Direktiva 90/270, ki določa, da je vsak delavec, ki običajno uporablja slikovne zaslone večji del običajnega delovnega časa, izpostavljen tveganju težav z vidom in možganskemu stresu. Tožeča stranka je trdila, da je bil namen člena 15 Uredbe št. 1028/2006 zagotoviti, da delavcem ne bo treba nositi finančnega bremena zaradi preprečevanja in zdravljenja poklicnih pomanjkljivosti, ki se pojavijo med delom, kot je poslabšanje vida. Delodajalca je prosila za kritje stroškov očal, vendar je prejela negativen odgovor.

- 5 Tožena stranka se je branila s trditvijo, da tožeča stranka ni predložila dokazov, da naj njenih težav z vidom ne bi bilo mogoče odpraviti z običajnimi očesnimi pripomočki, in da naj bi zakonodajalec določil, da bi morali delavci prejeti poseben pripomoček za korekcijo vida, ne pa povračila njegove vrednosti.
- 6 Tribunalul Cluj (okrožno sodišče v Cluju) je zavrnilo tožbo tožeče stranke in odločilo, da je treba v skladu s členom 14 Uredbe št. 1028/2006, če so potrebni posebni korekcijski pripomočki, delavcem zagotoviti take pripomočke, ne pa povračila stroškov zanje.
- 7 Tožeča stranka se je zoper to sodbo pritožila pri predložitvenem sodišču, Curtea de Apel Cluj (pritožbeno sodišče v Cluju).
- 8 Pred pritožbenim sodiščem je pritožnik in tožeča stranka predlagal, naj se Sodišču Evropske unije na podlagi člena 267 PDEU predloži vprašanje v predhodno odločanje o razlagi člena 9 Direktive 90/270.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 9 Pritožnik in tožeča stranka je v obrazložitvi pritožbe navedel, da besedilo člena 14 Uredbe št. 1028/2006 določa, da je treba delavcem zagotoviti posebne korekcijske pripomočke, brez določitve kakršnih koli omejitev glede načina, kako naj se to doseže. Pritožnik trdi, da v zadevnem zakonodajnem besedilu ni bilo izrecno navedeno, kako je treba zagotoviti take pripomočke.
- 10 Navedel je tudi, da se je obrnil na toženo stranko s prošnjo za informacije o finančnem kritju glede obveznosti zagotavljanja posebnih korekcijskih pripomočkov, in da mu je bilo odgovorjeno, da ni posebnega proračuna za kritje teh stroškov, ter je bil opozorjen na besedilo zakona, ki določa 10-odstotno povišanje v primeru težkih delovnih pogojev.
- 11 Pritožnik in tožeča stranka meni, da je za rešitev spora potrebna razlaga člena 9 Direktive in da je treba pojem „poseben korekcijski pripomoček“ razlagati enotno na ravni Unije, zlasti ker naj tudi Direktiva ne bi bila dovolj jasna glede tega pojma. Po njegovem mnenju bi bilo treba ugotoviti, ali izraz zajema tudi očala, ki se uporabljajo pred slikovnimi zasloni, in ali je treba ta posebni korekcijski pripomoček uporabljati izključno na delovnem mestu ali tudi v okviru drugih, prostočasnih dejavnosti. Poleg tega meni, da je potrebna enotna razlaga tudi glede načina kritja teh stroškov, in sicer tako, da te stroške krije delodajalec, ali izključno tako, da te pripomočke kupi delodajalec.
- 12 Pritožnik in tožeča stranka trdi, da v zvezi s tem ne obstaja zadostna nacionalna praksa, da Sodišče EU še nikoli ni bilo zaproseno za predhodno odločanje o tem vprašanju in da se pojmi v državah članicah Evropske unije razlagajo različno.
- 13 Nasprotna stranka v pritožbenem postopku in tožena stranka Sodišču EU predlaga zavrnitev predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker je Curtea de Apel Cluj

(pritožbeno sodišče v Cluju) v civilni sodbi št. 1009/2017 odločilo, da pojem posebnega korekcijskega pripomočka zajema pripomoček, ki ga delavec potrebuje izključno na delovnem mestu za uporabo naprave ali orodja, da se zaščiti pred delovanjem škodljivih, nevarnih ali onesnaževalnih dejavnikov. Ker korekcijska očala niso korekcijski pripomoček, ki se uporablja izključno na delovnem mestu, temveč tudi v vsakdanjem življenju, tožeča stranka meni, da jih ni mogoče enačiti s posebnim korekcijskim pripomočkom v smislu člena 14 Uredbe št. 1028/2006.

- 14 Res je, da ne obstaja pravna opredelitev posebnega korekcijskega pripomočka, vendar je treba to vrsto pripomočka opredeliti še posebej strogo, da bi ga razlikovali od običajnih korekcijskih pripomočkov, kamor bi dejansko spadala tudi korekcijska očala. Zgolj zato, ker se je potreba po nošenju korekcijskih očal pojavila po zdravniškem pregledu medicine dela, te vrste pripomočka ni mogoče opredeliti kot „posebnega“ v smislu določb člena 14 Uredbe št. 1028/2006.
- 15 Drugi argument v zvezi s tem naj bi bila tudi opredelitev pojma osebna zaščitna oprema, določena v členu 5(j) zakona št. 319/2006 o varnosti in zdravju pri delu. Zato so lahko posebni korekcijski pripomočki le pripomočki, ki so strogo povezani z opravljanjem dejavnosti na delovnem mestu.

Kratka obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 16 Predložitveno sodišče ugotavlja, da v Direktivi ni opredelitve posebnih korekcijskih pripomočkov in običajnih korekcijskih pripomočkov, zato ne more presoditi, katere posebne pripomočke za korekcijo vida je mogoče vključiti v kategorijo pripomočkov, ki jih mora zagotoviti delodajalec. Zato je treba ugotoviti, ali pojem lahko vključuje korekcijska očala.
- 17 To sodišče tudi meni, da je koristno pojasniti, ali je poseben pripomoček za korekcijo vida iz člena 9 Direktive 90/270 nekaj, kar se uporablja izključno na delovnem mestu/pri izpolnjevanju delovnih obveznosti, ali pa se lahko uporablja tudi izven tega delovnega mesta.
- 18 Težava pri razlagi izhaja iz tega, da se Direktiva 90/270 nanaša na pravice delavcev in obveznosti delodajalcev glede na rezultat očesnega testa, opravljenega na začetku in med delovnim razmerjem. Posledično bi bila možna razlaga, da mora biti zagotovljeni korekcijski pripomoček - ker člen 9 direktive ureja vidik delovnih razmerij - vedno povezan z delovnim razmerjem in ga je zato mogoče uporabljati le na delovnem mestu. Po drugi strani pa obstajajo pripomočki za korekcijo vida, kot so korekcijska očala (ki so predmet te zadeve), ki se lahko uporabljajo tako na delovnem mestu kot tudi izven njega. Zato se lahko kot upošteven dejavnik šteje, da se korekcijski pripomoček uporablja na delovnem mestu, pri čemer ni pomembno, ali se uporablja tudi izven delovnega mesta.
- 19 Drugi vidik, ki je pomemben v obravnavani zadevi, se nanaša na obveznost delodajalca iz člena 9 Direktive 90/270, da delavcem zagotovi posebne korekcijske pripomočke in jih oprosti stroškov zanje. Po eni strani se direktiva

izrecno nanaša le na to, da delodajalec zagotovi pripomočke za korekcijo vida, vendar se po drugi strani podoben rezultat doseže tudi, če delodajalec povrne stroške pripomočkov za korekcijo vida, ki jih kupi delavec. Prednost slednje hipoteze je tudi v tem, da delavcu omogoča, da pravočasno sprejme ukrepe, potrebne za izboljšanje vida, ne da bi mu bilo treba čakati na pobude delodajalca v zvezi s tem, nato pa lahko od delodajalca zahteva povračilo stroškov.

- 20 Nazadnje se v tej zadevi postavlja vprašanje, ali se lahko šteje, da je bila obveznost zagotavljanja posebnih pripomočkov za korekcijo vida izpolnjena z odobritvijo povišanja plače zaradi delovnih pogojev. Jamstvo delodajalca za take pripomočke namreč predpostavlja, da delodajalec krije stroške ali, če je to mogoče doseči s povračilom cene pripomočka, ki ga je kupil delavec, mu plača denarni znesek. Če se delavcu izplača povišanje zaradi delovnih pogojev, v katerih se domneva, da je prišlo do poslabšanja njegovega vida, se postavlja vprašanje, ali to pomeni, da za delodajalca še naprej velja ali pa ne velja več obveznost, da zagotovi pripomoček za korekcijo vida.